2010. S.38T

DON SCRÚDAITHEOIR

SCRÚDUIMHIR		Iomlán na Marcanna	

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2010

EACNAMAÍOCHT BHAILE

GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE 18 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2.00 – 4.00

Iomlán na Marcanna 240

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

1. ROINN A - 80 marc.
   Freagair 16 (sé cinn déag) de na ceisteanna ó Roinn A.
   Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

2. ROINN B - 160 marc.
   Freagair 4 (ceithre) cheist ó Roinn B.
   Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

3. ***Freagair na ceisteanna sa spás atá ann dóibh.***

STAMPA AN IONAID

Don scrúdaitheoir amháin

CEIST	MARC
Roinn A (Iomlán)	
Roinn B **1**	
2	
3	
4	
5	
6	
IOMLÁN →	
GRÁD →	

1. Iomlán na n-iomlán ag deireadh gach leathanaigh	
2. Comhiomlán na gceisteanna uile a dícheadaíodh	
3. Marc iomlán bronnta (1 lúide 2)	
4. Bónas do fhreagairt trí Ghaeilge	
5. Marc iomlán bronnta trí Ghaeilge (3+4)	
Nóta: Caithfidh an marc i líne 3 (nó líne 5 má tá bónas ann don Ghaeilge) a bheith cothrom leis an marc sa bhosca **Iomlán na Marcanna** thuas.	

THALL→

ROINN A
80 marc

Freagair 16 (sé cinn déag) ceist díobh seo a leanas. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. Liostaigh **dhá** fhoinse snáithín san aiste bia.

(i) ______________________ **(ii)** ______________________

2. Mol **trí** bhealach chun iontógáil saille san aiste bia a laghdú.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

3. Tabhair **dhá** chúis a bhfuil sé tábhachtach bricfeasta sláintiúil a ithe.

(i) ______________________

(ii) ______________________

4. Cuir **gach ceann** de na héisc atá liostaithe thíos faoi na ceannteidil chearta:

bradán **trosc** **ronnach** **cloicheáin** **leathóg**

IASC GEAL	IASC OLACH	SLIOGIASC

5. Tabhair **trí** úsáid le huibheacha i gcócaireacht.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

6. Cad é an t-eolas a chuireann an tsiombail seo in iúl don tomhaltóir?

____

____

____

7. Liostaigh **trí** fhoinse eolais do thomhaltóirí.

(i) ____

(ii) ____

(iii) ____

8. Tabhair **dhá** bhuntáiste a bhaineann le hairgead a choigilt.

(i) ____

____

(ii) ____

____

9. Cuir in iúl le tic **[✓]** cé acu fíor **nó** bréagach **gach ceann** de na ráitis seo a leanas.

		FÍOR	**BRÉAGACH**
(i)	Is é is glanioncann ann ná pá glan taréis asbhaintí		
(ii)	Is éard is buiséad ann ná plean chun airgead a chaitheamh agus a shábháil.		
(iii)	Ní dhéantar cearta tomhaltóirí a chosaint ag an dlí.		

10. Ainmnigh athrú fisiceach **amháin** a tharlaíonn i mbuachaillí agus athrú fisiceach **amháin** a tharlaíonn i gcailíní le linn caithreachais.

(i) **Buachaillí** ____

(ii) **Cailíní** ____

11. Cuir tic **[✓]** leis an bhfreagra ceart.

Is éard is ubhsceitheadh ann

(i) nuair a dhéanann speirm ceangal le hubh. ☐

(ii) briseadh síos líneáil an útarais. ☐

(iii) scaoileadh na huibhe ón ubhagán. ☐

12. Mínigh **gach ceann** díobh seo a leanas.

(i) **an teaghlach núicléach** ______________________________

____

(ii) **an mórtheaghlach** ______________________________

____

13. Liostaigh **trí** bhuntáiste a bhaineann le haclaíocht a dhéanamh go rialta.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

14. Ainmnigh dath teolaí **amháin** agus dath fionnuar **amháin**.

(i) **dath teolaí** ______________________________

(ii) **dath fionnuar** ______________________________

15. Ainmnigh cineál éagsúil d'insliú a bheadh oiriúnach do **gach ceann** díobh seo a leanas.

(i) **sorcóir le haghaidh uisce te** ______________________________

(ii) **áiléar** ______________________________

16. Mol **trí** bhealach inar féidir le tomhaltóir an comhshaol a chosaint.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

17. Tabhair **dhá** fheidhm a bhaineann le héadaí.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

18. Mol fabraic éagsúil a bheadh oiriúnach do **gach ceann** de na baill éadaigh seo a leanas.

BALL	FABRAIC OIRIÚNACH
(i) T-léine	**(i)**
(ii) geansaí scoile	**(ii)**
(iii) bríste gearra spóirt	**(iii)**

19. Liostaigh **trí** riail ba chóir a leanúint agus galiarann á úsáid.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

20. Ainmnigh an **dá** ghreim a thaispeántar thíos.

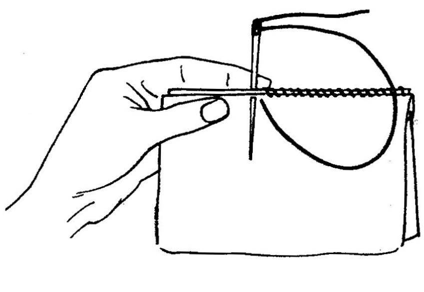

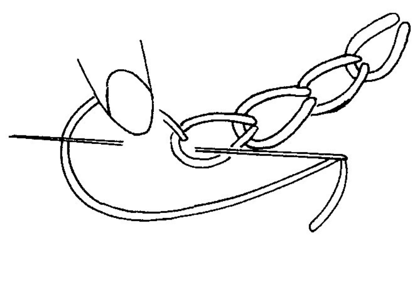

(i) ______________________ **(ii)** ______________________

ROINN B
160 marc

Freagair 4 (ceithre) cheist ón roinn seo. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. (a) Tabhair **trí** chúis a bhfuil feoil tábhachtach san aiste bia.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(b) Liostaigh **trí** threoirlíne ba chóir a leanúint nuair a úsáidtear feoil mhionaithe.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(c) Déan biachlár a phleanáil do dhinnéar **dhá** chúrsa a bhfuil feoil mhionaithe san áireamh ann.

Biachlár Dinnéir

(d) Liostaigh na treoirlínte ba chóir a leanúint nuair a dhéantar aiste bia oiriúnach a ullmhú do veigeatóir.

____

____

____

(e) Tabhair **dhá** chúis go roghnódh déagóir a bheith ina veigeatóir.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

2. Bia an-tábhachtach is ea bainne san aiste bia.

(a) Ainmnigh **trí** chothaitheach atá i mbainne agus maidir le **gach** cothaitheach atá ainmnithe agat tabhair cúis a bhfuil sé tábhachtach in aiste bia do leanaí.

COTHAITHEACH	CÚIS
(i)	**(i)** ____________________ ____________________
(ii)	**(ii)** ____________________ ____________________
(iii)	**(iii)** ____________________ ____________________

(b) Liostaigh **trí** chineál bainne atá ar fáil sna hollmhargaí.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(c) Mol **trí** úsáid a bhaintear as bainne in ullmhú bia.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(d) Ainmnigh **ceithre** tháirge bainne.

(i) ____________________ **(ii)** ____________________

(iii) ____________________ **(iv)** ____________________

(e) Conas is cóir bainne a stóráil?

(i) ____________________

(ii) ____________________

3. **(a)** Liostaigh **<u>ceithre</u>** mhodh fógraíochta.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

(b) Tabhair **<u>trí</u>** chúis le haghaidh úsáid na fógraíochta.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(c) Déan cur síos ar **<u>dhá</u>** fhógra atá éifeachtach, dar leat.

(i) ______________________________

____

____

(ii) ______________________________

____

____

(d) Mínigh cén fáth a bhfuil na fógraí a ndearna tú cur síos orthu éifeachtach, dar leat.

(i) ______________________________

____

____

(ii) ______________________________

____

____

4. **(a)** Tabhair **trí** fheidhm a bhaineann leis an gcraiceann.

(i) ____

(ii) ____

(iii) ____

(b) Ainmnigh na codanna den chraiceann atá lipéadaithe mar **1**, **2**, **3** agus **4**.

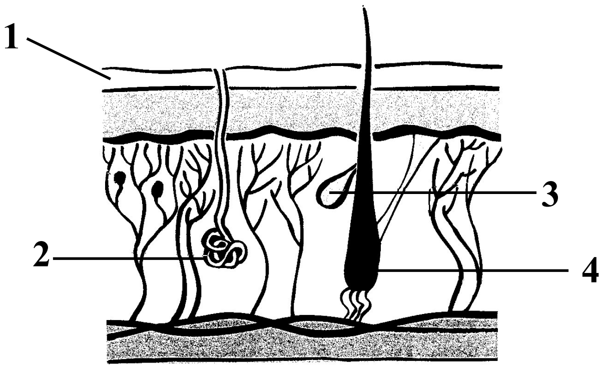

1. ____________________

2. ____________________

3. ____________________

4. ____________________

(c) Roghnaigh an focal ceart ón liosta a leanas chun **gach ceann** de na habairtí a chomhlánú.

díbholaíoch **aicne** **faireoga allais** **vitimín D** **ailse chraicinn**

(i) Cabhraíonn úsáid ____________________ le boladh coirp a sheachaint.

(ii) Déantar____________________ de thoradh gníomhú sholas ultraivialait na gréine ar an gcraiceann.

(iii) D'fhéadfadh ____________________ tarlú de thoradh róthógáil na gréine.

(iv) Riocht craicinn is ea ____________________ a bhíonn comónta go leor le linn na hógántachta.

(v) Déanann____________________ uisce, salann agus salachair eile a aistriú ón bhfuil.

(d) Liostaigh **ceithre** threoirlíne ba chóir a leanúint agus cúram á dhéanamh den chraiceann.

(i) ____

(ii) ____

(iii) ____

(iv) ____

THALL→

5. **(a)** Liostaigh **<u>ceithre</u>** phointe nach mór a chur san áireamh agus cuisneoir á roghnú chun é a úsáid sa teach sa bhaile.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

(b) Tabhair **<u>trí</u>** bhuntáiste a bhaineann le húsáid chuisneora.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(c) Liostaigh na treoirlínte ba chóir a leanúint:

(i) **nuair a dhéantar bia a stóráil i gcuisneoir** ______________________________

____

____

(ii) **nuair a dhéantar cuisneoir a ghlanadh** ______________________________

____

____

(d) Ainmnigh **<u>trí</u>** bhia éagsúla a dhéantar a stóráil i gcuisneoir agus mol cineál **<u>éagsúil</u>** pacáistithe a bheadh oiriúnach do **<u>gach</u>** bia a d'ainmnigh tú.

BIA	CINEÁL PACÁISTITHE
(i)	**(i)**
(ii)	**(ii)**
(iii)	**(iii)**

6. **(a)** Mol **<u>trí</u>** úsáid a bhaintear as teicstíl sa teach sa bhaile.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(b) Liostaigh **<u>trí</u>** phointe ba chóir a chur san áireamh agus teicstílí á roghnú d'fheistis bhoga.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(c) Cén fáth a mbaintear úsáid as feistis bhoga sa teach? ______________________________

____

____

____

(d) Ainmnigh, déan sceitse de **<u>agus</u>** déan cur síos ar earra tí a rinne tú mar chuid den Staidéar ar Theicstílí.

Ainm ______________________________

Cur síos ______________________________

____

____

____

____

____

____

(e) Ainmnigh an fhabraic / na fabraicí a d'úsáid tú chun an earra tí a dhéanamh.

____

Leathanach Bán